

γαλατα ἢ, Χαλδ. *γαλαγα* Κερ. Χαλδ. *γαλαγίγα* Κερ. Πληθ. τὰ *γαλατας* κτλ.

Ἄπο τὴν ἔκφρασιν *γαρὰ λαλία* ἐκ τοῦ Τουρκ. *kara*=μαῦρος, ἄγριος, ἀπαίσιος καὶ τοῦ Ἑλλην. *λαλία*. Ἡ ἀποβολὴ τοῦ δευτέρου λ κατ' ἄνομ.

Ἰσχυρὰ καὶ γοερὰ κραυγὴ: *Ἐξέγειν τρανὰ γαλατας, ἅμα κανεὶς κ' ἐκ' σεν ἄτον.*

γαλαταίζω Ἄμ. Ὁφ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. *γαλαγαίζω* Κερ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γαλαταῖα*.

Κραυγάζω γοερῶς.

γαλατίασμα τό, Ὁφ. Σούρμ. *γαλατίσμαν* Τραπ. Χαλδ. *γαλαγάσμαν* Κερ.

Ἰσχυρὰ καὶ γοερὰ κραυγὴ: *Ἄς σὸ πολλὰ τὸ γαλατίσμαν ἐνόπεν ἢ λαλία μ'.*

γαλαμάτῃ τὰ, Χαλδ. || Λέξεις ξένη.

Φόροι δημόσιοι.

γαλαμψέα ἢ, Κερ. Τραπ. Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γάραμψον* καὶ τὴν κατ. -έα.

Ἡ ὁσμὴ τοῦ πετροσελίνου: *Γαλαμψέαν μυρίζει τὸ φαεῖν.*

γάραμψον τό, Κερ. Κοτ. Τραπ. Χαλδ. *γάραμψο* Ὁφ. *γάραμσον* Κερ. *γάραμσο* Σούρμ.

Ἄγνωστου ἐτύμου.

Τὸ φυτὸν πετροσελίνον τὸ ἡμερον, μακεδονήσιον, μαϊτανός: Ἄσμ. *Τ' δμμάτῃ τ' εἰς ἄμον γάραμψον, τ' ὀφρῦδα παραφούλῃ, | τὸ στόμαν ἄτ' εἰς ἄμον κανεῖν, νασὸν πὸν βάλλ' καὶ πίνει.*

γαλαμψόσπορον τό, Κερ. Κοτ. Τραπ. Χαλδ. *γαλαμψόσπορο* Ὁφ. *γαλαμψόσπορον* Κερ. *γαλαμψόσπορο* Σούρμ.

Ἄπο τὰ οὖσ. *γάραμψον* καὶ *σπόρον*.

Σπόρος πετροσελίνου.

γαλαρμεδός ὁ, Σιν. || Ἄγνωστου ἐτύμου.

1) Τὸ νὰ τρώγῃ τις βιαστικά. 2) Λαιμαργία.

γαλαφίλ(ιν), ἰδ. *καλαμφίλιν*.

γαλαλάκ(ιν), ἰδ. *καλαλάκιν*.

γαγαλίδα ἢ, Κερ. Οἰν. Σάντ.

Ἄπο τὸ ἀμάρτ. οὖσ. *γαγάλα* ἐκ τοῦ ρ. *γαγαλίζω*, ὅπερ εἰς ἄλλα ἰδιώματα τῆς Ἑλληνικῆς σημαίνει οἴδημα τοῦ δέρματος. Ἰδ. Ἱστορ. Λεξικ. Ἀκαδημ. Ἀθηνῶν λ. *γαγάλα*.

1) Πᾶν δερματικὸν ἐξόγκωμα. 2) Ἡ νόσος ἀδενίτις ἢ παρωτίτις.

γαγαλιδέζω Τραπ. Χαλδ. *γαγαλιδῶ* Σάντ. Τραπ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γαγαλίδα*.

Μοῦ γεννᾶται ἔκφυμα ἢ ἐξόγκωμα δερματικὸν εἰς μέρος τι τοῦ σώματος: *Ἐγαγαλιδέσεν ἢ γλώσσα μ'. Ἐγαγαλιδιάσεν ἢ ράχα μ'.* Παράγ. *γαγαλιδέσιμον, γαγαλιδέσμαν.*

γαγαλιδέζω ἐπίθ. οὖδ. ἀμάρτ. *γαγαλιδέζω* Σάντ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γαγαλίδα* καὶ τὴν κατ. -έζω.

Ἐκεῖνο ποῦ ἔχει σπυριά.

γαγαλιδέσιμον, ἰδ. *γαγαλιδέζω*.

γαγαλιδέσας ἐπίθ. Τραπ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γαγαλίδα* καὶ τὴν κατ. -έσας.

Ὁ ἔχων πολλὰ ἐκφύματα ἢ ἐξογκώματα εἰς τὸ σῶμα.

γαγαλίδιν τό, Κερ. *γαγαλίδ'* Ὁφ. Τραπ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *γαγαλίδα*.

1) Πᾶν ἔκφυμα ἢ σκληρὸν ἐξόγκωμα τοῦ σώματος. 2) Ἡ ἀμυγδαλὴ τοῦ λαιμοῦ.

γαγαλιδομμάτης ἐπίθ. Ὁφ. *γαγαλιδομμάτ'ς* Τραπ. Θηλ. *γαγαλιδομμάταινα*. Οὖδ. *γαγαλιδομμάτ'κον, γαγαλιδομμάτικο*.

Ἄπο τὰ οὖσ. *γαγαλίδιν* καὶ *δμμάτιν*.

Ὁ ἔχων μεγάλους καὶ ἐξογκωμένους βολβοὺς τῶν ὀφθαλμῶν.

γαγαλίζω Οἰν. || Τὸ ἀρχ. *γαγαλίζω*.

Ψαύων τινὰ εἰς τὰ εὐαίσθητα μέρη τοῦ σώματος προκαλῶ σύσπασιν τῶν γελαστικῶν μυῶν. Παράγ. *γαγαλίσμαν*.

γαγαλομμάτης ἐπίθ. Σιν.

Ἄπο τὸ ἐπίθ. *γάγαλος* καὶ τὸ οὖσ. *δμμάτιν*. Συνών. τοῦ *γαγαλιδομμάτης*.

γάγαλος ἐπίθ. Σιν.

Ἄπο τὸ ἀμάρτ. οὖσ. *γαγάλι*, ὅπερ εἰς ἄλλα ἰδιώματα τῆς Ἑλληνικῆς σημαίνει ἔκφυμα σωματικὸν ἢ σκαῖρον τι σαρκίον.

Διωγκωμένος: *Γάγαλα δμμάτῃ*.

γαγαλώνω Ἄμ. Κερ. Οἰν.

Ἄπο τὸ ἐπίθ. *γάγαλος*.

Ἐχὼ διεσταλμένους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἰδίως ἐπὶ τοῦ ψυχορραγοῦντος ἢ τοῦ ἀπαγορευομένου: *Ἐγαγάλωσεν τ' δμμάτῃ κ' ἐπεκεῖ ἐξῆβεν ἢ ψῆ ἄτ'.* Παράγ. *γαγαλώμα(ν)*.

γαγαρίζω Κερ. Τραπ.

Τὸ ἀρχ. *γαγαρίζω* ἀπὸ τὸν ὀνοματοποιημένον φθόγγον *γὰρ γάρ*. Πβ. Ἀρχ. Πόντ. 23, 16.

1) Κάμνω γαργαρισμὸν μὲ οἰονδήποτε ὑγρὸν εἰς τὸν φάρυγγα. 2) Παράγω κρότον:

Ἄσμ. *Ὁ Γγάννες ἐπεπύριξεν καὶ εἰς σὸ νερόν ἐπῆεν, | γαγαρίζεν ἢ μαστραπὰ κ' ἐγγέφισεν ὁ δράκον.* 3) Παράγω κρότον ὀλισθαίνων ἐπὶ κατωφερείας ἢ παγοδρομῶν ἐν παιδισίς. 4) Γίνομαι βραχνός: *Ἐγαγάρτισεν ἢ λαλία μ' ἄς σὸ πολλὰ τὸ τραγῶδεμαν.* Παράγ. *γαγαρίσμαν, γαγαρίγμαν.*

γαγαθέας ἐπίθ. Σάντ. || Ἄπο τὸ *γαγαθέω*.

Ὁ προξενὼν θόρυβον, ταραξίας.

γαγαθέω Σάντ. Χαλδ. *γαγαθέω* Χαλδ.

Ὀνοματοποιημένον.

2) Θορυβῶ: Παροιμ. *Τὸ ψομὶν ἀκούει*

Μόνιμη ξύλινη σκάφη τῆς βρύσης διὰ πότι-
σμα τῶν ζώων. 4) Κυψέλη μελισσῶν.

γουβιστά ἐπίθρ. Σάντ. || Ἀπό τὸ γουβιστός.

Προύμυτα, πρηνηδόν.

γουβιστός ἐπίθ. Σάντ. || Ἀπό τὸ ρ. γουβίζω.

Ὁ πεσμένος προύμυτα.

γουβιτζώνω Κοτ.

Ἀπό τὸ ἀμάρτ. οὐσ. γουβίτζιν ἐκ τοῦ γου-
βίν. Ἰδ. Ἀρχ. Πόντ. 16, 6.

Σκάπτων ἀνοίγω βαθουλῶματα εἰς ξύλον
ἢ εἰς τὴν γῆν.

γουβώνω Κοτ. || Ἀπό τὸ οὐσ. γουβίν.

Γίνομαι βαθουλός: *Ἐγούβωσαν τ' ὀμμάτ' ε' τ'*,
ἐγούβωσαν τὰ μάγ'λα ε' τ' (τὰ μάγουλά του).

γουγευτέας ἐπίθ. Κοτ. *ἐγουευτέας* Χαλδ.

Θηλ. γουγευτοῦ.

Ἀπό τὸ ρ. γουγεύω καὶ τὴν κατ. -τέας.

Ὁ φειδωλευόμενος, γλισχρος.

γουγεύω Κοτ. γουεύω Χαλδ. *ἐγουεούω*

Χαλδ. Ἀόρ. *ἐγούεψα*.

Ἀπό τὸ Τουρκ. *κιγμακ*. Τὸ *ἐγουεούω* διὰ
τὸν ἄορ. *ἐγούεψα*.

Φειδωλευομαι, φειδομαι: Φρ. *Ἄς ἐσὲν τὴν
ψή μ' κ' ἐγουεούω* (δὲν λυπῶμαι τὴν ψυχὴ μου
διὰ σένα).

γουγκαρίζω, ἰδ. *ὀγκαρίζω*.

γουδίν, ἰδ. *ἐγδίν*.

γουδουλίτζω, ἰδ. *κουτουλίτζω*.

γουδουλοκέφαλος, ἰδ. *κουτουλοκέ-
φαλος*.

γούδουλος, ἰδ. *κουτούλης*.

γουζάτζω Σάντ. Χαλδ. || Ἀπό τὸ οὐσ. γουζίν.

Κτυπῶ τι μὲ τὸ ὀπίσθιον μέρος τῆς σφύ-
ρας διὰ νὰ ἐξομαλυνθῇ: *Γουζάτζω τὸ λιθάρ'*
νὰ κεῖται καλά.

γουζεύω, ἰδ. *κουζεύω*.

γουζίν τό, Οἰν. Σάντ. Χαλδ. γουζι Οἰν.

Ἀπό τὸ ἀρχ. οὐσ. *δζος* = κόμβος δένδρου.

1) Ὅγκος. 2) Γόνατον. 3) Τὸ ὀπίσθιον
μέρος πράγματος, συνήθως τέμνοντος ὀρ-
γάνου, οἶον ἀξίνης, μαχαίρας, σκεπάρνου
κτ., τὸ μὴ μυτερόν κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ
πρόσθιον μέρος τὸ δξύ: Φρ. *Ἄμον μαχαιρί'*
γουζίν κόφι' ὁ νοῦς αὐ' (εἰρων. ἐπὶ ἡλιθίου).

γουῖν, ἰδ. *κουῖν*.

γούλα ἢ, κοιν. Πληθ. τὰ γούλας.

Τὸ μεσ. γούλα, ὅπερ ἀπὸ τὸ Λατιν. *guila*.

1) Λαιμός: Φρ. *Κρεμάνω τὴν γούλαν* (κλί-
νω τὴν κεφαλὴν ἀπὸ στενοχωρίαν). *Σ σὴ
γούλα σ' κ' ἐρροῦξεν* (νὰ μὴ σὲ μέλη). *Δου-
λεύω ε' σὴν γούλα μ'* (ἐργάζομαι μόνον διὰ
τὴν τροφήν μου, δὲν μοῦ περισσεύει τίποτε).
Ἡ γούλα ε' τ' κ' ἢ προῖκα ε' τ' (δι' ἄνθρωπον
ποῦ δὲν σκέπτεται τίποτε ἄλλο ἐκτὸς ἀπὸ

τὸ φαεῖ). *Κλαίει τὴν γούλαν αὐ'* (παραπονεῖται
διὰ τὴν ἔλλειψιν τροφῆς). *Ἐγομῶθεν ἡ γού-
λα ε' τ'* (ἄρχισε νὰ κλαίῃ). *Ἐπέρα 'τον ε' σὴν
γούλα μ'* (τὸν πῆρα σὸ λαιμό μου). *Τὸ κρεῖ-
μαν ε' σὴν γούλα σ'* (τὸ κρεῖμα σὸ λαιμό σου,
δηλ. νὰ τιμωρηθῆς δι' ὅσα κακὰ ἔκαμες,
ὥστε νὰ πάθῃ ἄλλος ἐξ αἰτίας σου. Περι-
τῆς φρ. ἰδ. Ἀρχ. Πόντ. 14, 32). 2) Μετων.
λαίμαργος ἄνθρωπος: *Τρώς τρώς καὶ 'κὶ χορ-
τάεις, γούλα!* 3) Μετων. τὸ πρόσωπον ποῦ
χρειάζεται φαεῖ: *Πέντε γούλας εἶμες, οὐλ'
φαεῖν θέλομεν*. 4) Πᾶν πρᾶγμα ἔχον ὁμοιό-
τητα πρὸς τὸν φάρυγγα: *Ἡ γούλα τῆ χαμαι-
λέτες* (ἡ ὕδροχόη τοῦ μύλου). *Ἡ γούλα τῆ χε-
ρομυλί'* (τὸ στόμιον τοῦ χειρομύλου). 5) Πᾶν
πρᾶγμα ἔχον ὁμοιότητα πρὸς τὸν τράχηλον
Ἡ γούλα τῆ κάλτζας. *Ἡ γούλα τῆ λαηνί'* - *τῆ
σταμνί'* κττ.

γουλαγούης, ἰδ. *κολαγούζης*.

γουλαγούδιν τό, ἀμάρτ. *γουλαγούδ'* Τραπ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος ἰχθύος.

γουλᾶρεύω ἀμάρτ. γ' *λαρεύω* Σάντ.

Ἀπό τὸ οὐσ. γουλᾶρειν.

Ἐπὶ ζώων, τρώγω τ' ἀπομεινάρια τῆς
φάτνης. Παράγ. γ' *λάρεμαν*.

γουλᾶρης ἐπίθ. Κερ. Νικ. Οἰν. γουλᾶρ' ε'

Τραπ. γουλᾶρετε Τραπ. Χαλδ. γουλᾶρετε Κοτ.

Θηλ. γουλᾶραινα. γουλᾶρεῖα, γουλᾶρεῖα. Οὐδ.

γουλᾶρικον, γουλᾶρ' κον.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα καὶ τὴν κατ. -ᾶρης.

Ἀδηφάγος, λαίμαργος.

γουλᾶρειν τό, ἀμάρτ. Πληθ. γ' *λάρεε*, ἀγ' *λά-
ρεε* Χαλδ.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα καὶ τὴν κατ. -ᾶρειν.

1) Ὑπόλειμμα τροφῆς. 2) Ὑπόλειμμα
τροφῆς ζώου εἰς τὴν φάτνην.

γουλᾶδιν τό, ἀμάρτ. γουλᾶδ' Χαλδ.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα κατὰ σύμφυρσιν πρὸς
τὸ οὐσ. *ὀκυλλάδιν*.

Ἡ νόσος διφθερίτις.

γουλᾶτετε ἐπίθ. Σάντ.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα καὶ τὴν κατ. -ᾶτετε.

Ἀδηφάγος. λαίμαργος.

γουλᾶεας ἐπίθ. κοιν. Θηλ. γουλοῦ.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα καὶ τὴν κατ. -εας.

Συνών. τοῦ προηγουμένου: Παροιμ. *Γου-
λέας κ' εἶμαι, παραπονέας εἶμαι* (παραπονοῦ-
μαι ὄχι διότι εἶμαι λαίμαργος, ἀλλὰ διότι
ἄλλος ἀναξιώτερος ἐμοῦ ἀπολαμβάνει, ἐνῶ
ἐγὼ στεροῦμαι).

γουλέντζα ἢ, Οἰν.

Ἀπὸ τὸ οὐσ. γούλα καὶ β' συνθετ. ἄγνωστον.

Κοιλότης εἰς τὸν πυθμένα τῆς θαλάσσης.

Θεοτικά

Θεοτικά ἐπίρρ. Χαλδ.

Ἐπίρρ. ἀπὸ τοῦ ἐπίθ. *θεοτικός*.

Μὲ φόβον θεοῦ, εὐσεβῶς, ἐναρέτως: Ζῆ
θεοτικά.

θεοτικός ἐπίθ. Τραπ. Χαλδ.

Τὸ ἀμάρτ. πάλαιον ἐπίθ. *θεοτικός* ἀπὸ τοῦ
οὐσ. *θεότης* καὶ τὴν κατ. *-ικός*.

Θεοσεβής, ἀγαθός, ἐνάρετος: *θεοτικός ἄ-
θροπος, καν'νάν κανόν 'κ' εὐτάσι* (δὲν κάμνει
σὲ κανένα κακόν).

θεοφοβία ἢ Σάντ. || Ἐπίθ. *θεόφοβος*.

Φόβος τοῦ θεοῦ, θεοσέβεια.

θεόφοβος ἐπίθ. Σάντ. Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ρ. *φοβοῦμαι*. Ἡ λ.
καὶ μεσ.

Θεοφοβούμενος, θεοσεβής, εὐλαβής.

θεοφοβούμενος ἐπίθ. Ἀμ. Κερ. Οἶν. Τραπ.

Συνών. τοῦ προηγουμένου.

θεόφτωχος ἐπίθ. Χαλδ. *θέφτωχος* Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ἐπίθ. *φτώχης*.

Περὶ τοῦ *θεός* ὡς α' συνθετ. μὲ ἕνοιαν δει-
νώσεως ἰδ. ΔΓεωργ. ἐν Ἀθην. 46, 128. Πβ.
καὶ Ἄρχ. Πόντ. 23, 32.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ὄν. *πάντων*, *πάμπτωχος*.

θεοχάλαστος ἐπίθ. Χαλδ. *θεχάλαστος*

Τραπ. Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ἐχάλασα ἄδρ. τοῦ
ρ. *χαλάνω*.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον ἐχάλασεν ὁ θεός ἢ
ποῦ εἶθε νὰ τὸν χαλάσῃ ὁ θεός: Ἄσμ. Ἐρ-
θεν ὁ Μάρτ'ς ἀγέλαστον καὶ ὁ θεοχάλαστον.

θεοχαρίτωτος ἐπίθ. Τραπ.

Τὸ μεσ. *θεοχαρίτωτος* = ὁ χάρισιμος τῷ θεῷ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ὄν. *πλημμυρισμένος* μὲ χάριτας.

θεόχαρος ἐπίθ. Ἰν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τῶν οὐσ. *θεός* καὶ *χάρη*.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ὄν. *χάρις*: Ἄσμ. Ἄη

*Γέωργη θεόχαρε καὶ μεγαλόχαρὲ μου, | τὴν κόρην
δπον ἔκρυψες νὰ μὲ τὴν φανερώσῃς*.

θεόχτιστος ἐπίθ. Κερ. Οἶν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. ἐπίθ. *θεόκτιστος* = ὁ κτισμένος
ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

1) Ὁ ὑπὸ τοῦ θεοῦ καμωμένος: *θεόχτιστον
ζουναρίν* (παραμ.). 2) Στερεός: *θεόχτιστον
κάστρον*.

θέπενας, ἰδ. *θώπενας*.

θεπέκιν τό, ἀμάρτ. *θεπέκ'* Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ὄν. *πέκος*.

Μέγας ἀετός.

θέπέδα τά, Χαλδ. || Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ὄν. *θεός* καὶ τοῦ ὄν. *πέδος*.

Κινηθεῖς καὶ πράξεις γελοῖαι, σάν τῆς
μαίμουσ.

θερρακή ἢ, Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θηριακή* = φάρμακον

κατὰ τοῦ δῆγματος φαρμακεροῦ ἔρπετοῦ ἢ
ἐντόμου.

Μεῖγμα λευκῆς κηρήθρας καὶ λευκοῦ μέ-
λιτος χρησιμεῖον ὡς ἀλοιφή ἰαματικῆ.

θερρακῶνω Σάντ. Μέσ. *θερρακοῦμαι*
Τραπ. Χαλδ. Μετοχ. *θερρακωμένος* Κερ. Οἶν.
Τραπ. Χαλδ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. ἐπίθ. *θηριακός*. Ἰδ. Ἄρχ.
Πόντ. 12, 16.

1) Ἀποκτῶ ἀλκήν, εὐρωστίαν καὶ ρώμην.

2) Ἐξαγριώνομαι. 3) Ἀγανακτῶ, ὀργίζομαι.

4) Ἐπὶ πληγῆς, φλεγμαινομαι. 5) Μετοχ.

ἐπιθετ. α) Ἐξαγριωμένος: *θερρακωμένον λειον-
τάριν*. β) Ἀνδρειωμένος, ἀτρόμητος: *Παλ-
ληκάριν θερρακωμένον*. γ) Πελώριος: *θερίον θε-
ρρακωμένον*. Καράβιν *θερρακωμένον*.

θεραπεία ἢ, ἀμάρτ. *θαραπεία* Ἰν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θεραπεία* = ὑπηρεσία.

Ἡσυχία.

θεραπεύομαι Οἶν. *θαραπεύομαι* Ἰν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. *θεραπεύω* = ἐπιμελοῦμαι, πε-
ριποιοῦμαι.

1) Καλοπερνῶ: Φρ. *τρώει καὶ θαραπεύεται*.

2) Ἡσυχάζω: Ἐλοῦστε κ' ἐθεραπεῦτε τὸ μωρό.

3) Εὐχαριστοῦμαι.

**θεραπίδες* οἱ, *θαραπίδες* Ἰν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θεραπίς* = ὑπηρετρία.

Οὐλαὶ τοῦ σώματος ποῦ μένουσ μετὰ τὴν

θεραπείαν πληγῶν.

θεραπὸς ὁ, Τραπ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θεράπων* διὰ τοῦ μετα-
βατικοῦ τύπου *θεράπος*, καθὼς καὶ *γέρον* - *γέ-
ρος*, *δράκων* - *δράκος*. Ἡ μεταβολὴ τοῦ τόνου
κατὰ τὸ συνών. *παργαγός*.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θεράπων*, ὑπηρετής.

θερμάζω ἀμάρτ. *φερμάζω* Σιν.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θερίον*.

1) Ἀναλαμβάνω ἐκ νόσου. 2) Συνέρχο-
μαι ἐκ ζάλης.

θεριεύω Οἶν. Χαλδ. *θερεύω* Τραπ.

Μέσ. *θερεύομαι* Τραπ.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. οὐσ. *θερίον*.

Γίνομαι ὡς θηρίον, ἐξαγριώνομαι. Παράγ.

θερίεμαν.

θερίζω κοιν. Παθ. *θερίγομαι*, *θερίομαι*.

Ἐπίθ. ἀπὸ τοῦ ἄρχ. *θερίζω*.

1) Κόπτων συνάζω στάχυα ἢ χόρτα:

Φρ. *Πῆ σπέρ' θερίζ'* (ἐπὶ ἀμοιβῆς κόπου).

Ὁθεν 'κὶ σπέρ' θερίζ' (ἐπὶ τοῦ πλεονέκτου).

2) Καταστρέφω, ἀφανίζω ὁμαδικῶς: Ὁ Χά-
ρον ἐθέτησεν πολλὰ κόσμον.

θερίνα, ἰδ. *ἀθερίνα*.

Θερινός ὁ, Οἶν. *θερ'νός* Ἰν. Κοτ. Σούρμ.

Τραπ.

Είκοσια, υπόθεσις: Φρ. *Με τὰ καταθάρα* (καθ' υπόθεσιν).

καταθάρα τά, Χαλδ.

Ἄπο τὸ ρ. *καταθαρῶ*.

Θάρρος: Φρ. Ἔσ ὁ *καταθάρα* ἀπάν' πάσι (παίρνει πολὺ θάρρος).

καταθαρῶ Οἶν. Χαλδ. Μετοχ. *καταθαρ-
ρεμένος*.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ *θαρῶ*.

1) Ἔχω ἐλπίδας, στηρίζω τὰς ἐλπίδας μου εἰς τινα περιμένων ἀπ' αὐτὸν βοήθειαν, ὑποστήριξιν κττ.: Ἐκατεθάρασαμε ἔς σὸν θεόν ἐμουν καὶ ὁ θεὸς ἐμουν πα ἐπιδέβε μας (μᾶς ἐγκατέλειψε). Ἐγὼ ἔς ἐσὲν ἐκατεθάρασα κ' ἐποίησα ἴο. 2) Ἐμπιστεύομαι: Πουθενὰ κ' *καταθαρ-
ρεῖ* τὸ πρᾶμαν ἄτου. Φρ. Ἄς σὸν ἦλεν ἔς σὴν ἐβόραν κ' *καταθαρρεῖ* ἄτον (διὰ τὸν παραχαϊ-
δεμένον). 3) Μετοχ. *καταθαρρεμένος* ἐπιθετ. ἐ-
κείνος εἰς τὸν ὁποῖον ἔχουν ἐμπιστοσύνην.

κατάθεμαν τό, Χαλδ.

Ἄπο τὸ μεταγ. οὐσ. *κατάθεμα* = κατάρα

κατὰ τινος.

Τὸ ἄξιον ἀναθέματος, ἀφωρισμένον, κα-
τηραμένον: Φρ. Ἐέντιον ἀνάθεμαν καὶ *κατάθε-
μαν* (ἐπὶ ἀπεριγράπτου καταστροφῆς).

καταθήκω Χαλδ.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ ρ. *θήκω*.

Τοποθετῶ τι καλῶς, ἐκεῖ ποῦ πρέπει:

Φρ. *Καταθήκω* τὰ λόγια μ' (ἐκφράζομαι καλὰ,
ὀμιλῶ λογικά).

καταΐφιν τό, Κερ. *καταΐφ'* Κοτ.

Ἄπο τὸ Τουρκ. *kadayif*.

Καταΐφι.

κατακάθα τά, Χαλδ. *κατακάθιν* τό, Οἶν.

Ἄπο τὸ ρ. *κατακάθομαι*.

Τὰ εἰς τὸν πυθμένα δοχείου κατασταλά-
γματα ὑγρῶν οὐσιῶν.

κατακάθισμαν τό, Οἶν.

Ἄπο τὸ ἀμάρτ. *κατακαθίζω*.

Συνών. τοῦ προηγουμένου.

κατακάθομαι Κοτ. Οἶν. *κατακάθουμαι*

Κερ. Τραπ. Χαλδ.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ ρ. *κάθομαι*.

Ἐπὶ ὑγρῶν, καθιζάνω εἰς τὸν πυθμένα
δοχείου, κατασταλάζω.

κατακαιρία ἦ, Οἶν.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ οὐσ. *καιρός*
κατὰ τὸ *κακοκαιρία*, *καλοκαιρία*.

Ἄπο τὸν καιρός, ἢ παροῦσα περίστασις.

κατακαίω Κερ. Κοτ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.

Παθ. *κατακαίωμα*, *κατακαίωμα*. Μετοχ. *κατα-
καμένος* Ἰν.

Τὸ ἀρχ. *κατακαίω* = καίω ἐντελῶς.

1) Καίω τελείως: Ἄσμ. Ὁ ἦλεν πάσι με-

σουρανοῦ καὶ *κατακαίει* τὸν κόσμον. β) Παθ.
μεταφορ. φλέγομαι: Ἄσμ. Ὁμνῶ, *κατα-
καίωμαι* ἔς σ' ὀμματόπα σ' τὰ δύο, | ἀρνόπο μ',
ἂν κρεμάν'νε με, ἐσὲν κ' *παραδίω*. 2) Μετοχ.
κατακαμένος ἐπιθετ. πολὺ ἀκριβὸς (ἐκείνος ποῦ
οἰνεῖ καίει με τὴν ὑπερβολικὴν τιμὴν του).

κατακαμῶς ὁ, Ἰν.

Ἄπο τὸ ρ. *κατακαίω*.

Μεταφορ. μεγάλος καημός, μεγάλη θλίψις.

κατάκαρδα ἐπίρρ. Τραπ.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ οὐσ. *καρδία*.

Μεταφορ. μέχρι τῶν μυχιῶν τῆς καρδίας,
καίριως: Φρ. Ἐπῆρεν ἄτο *κατάκαρδα*.

κατακαρδῶ Χαλδ.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ οὐσ. *καρδία*.

Δίδω θάρρος, ἐνθαρρύνω (λ. ποιητικῆ).

κατακαρδῶνω Τραπ. Χαλδ.

Συνών. τοῦ προηγουμένου (λ. ποιητικῆ):

Ἄσμ. Ἀπέμπρ' *τερεῖ* τὸν κύρ'ν ἄτου, *φιουλίξ'*
τὰ γέγγ' *ἔ* κ' ἔραι | κ' ἄλλ' ἀποπίσ' ἢ κἀλλη
του, *χρυσῆ* *καβαλαραία*, | *κατακαρδῶν'* τὸν Γεάν-
νεν *ἀτ'ς* καὶ *φοβερίζ'* τὸν δράκον.

κατακαρῶσῶ ἐπίρρ. Χαλδ. *κατακαρῶσῶ*
Χαλδ.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ ἐπίρρ. *καρῶσῶ*.

Ἄντικρυ, ἀπέναντι: Ἄσμ. Τὸν Μάραντον
χαρὶν ἔρθεν, θὰ πάη ἔς σὴν *στρατσίαν'*, | *κόφτει*
ἄς σ' *ἀσῆμιν* πέταλα, *ἄς* σὸ μάλαμαν *καρφία*,
| τὸν μαῦρον *ἐκαλίβωνεν* *κατακαρῶσῶ* ἔς σὸν φέγγον.

κατακενῶνω ἀμάρτ. *κατακονῶνω* Ἄμ. Ἰν.

Ἄπο τὴν πρόθ. *κατά* καὶ τὸ ρ. *κενῶνω*.

Κενῶνω, ἀδειάζω ἐντελῶς.

κατακέφαλα ἐπίρρ. κοιν. *κατρακέφαλα* Ἰν.

Ἄπο τὸ ἐπίθ. *κατακέφαλος*.

Μετὰ τὸ κεφάλι κάτω καὶ τὰ πόδια ἀπά-
νω: Ἐκρέμασαν ἄτον *κατακέφαλα*. Ἐρροῦξεν *κα-
τακέφαλα* (ἐρροῦξεν = ἔπεσεν).

κατακεφαλάξω Κερ. Κοτ. Οἶν. Σάντ. Χαλδ.
κατακεφαλάξω Κοτ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. Μέσ.
κατακεφαλάξουμαι Χαλδ. *κατρακεφαλάξουμαι* Οἶν.

Ἄδρ. *ἐκατακεφαλάξω*.

Ἄπο τὸ ἐπίθ. *κατακέφαλος*.

Α) Ἐνεργ. 1) Ἀντιστρέφω τὸ σῶμα *κα-
τακέφαλα*: Ἐκατακεφαλίασαν ἄτον κ' ἐστάθεν ἠ
σαντῆ (σφάχτης). Φρ. Ὁ Γουρξ' *ἴλᾶν* γὰ *κατακε-
φαλάξω* σ'! (ἀρά). 2) Πίνω μέχρι τρυγός (ἐκ τῆς
ἐννοίας τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ κενοῦ ποτη-
ρίου). Β) Μέσ. 1) Παίρνω τὸν *κατακέφαλον*,
τὸν κατήφορον. 2) Κατρακυλῶ. 3) Ἐξαν-
τλοῦμαι, τελειώνω: Τὸ βαρέλιν *ἐκατακεφαλάξεν*
(ἐκ τῆς ἐννοίας τῆς ἀντιστροφῆς τοῦ κενοῦ
βαρελιοῦ). Τ' *ἀλεύρω* *ἐκατακεφαλάξαν*. Παράγ.
κατακεφαλίασμαν, *κατακεφαλίαγμαν*.

κατακεφαλίασμαν, ἰδ. *κατακεφαλάξω*.

κατακεφαλίασμαν, ἰδ. *κατακεφαλάξω*.

κατακεφαλίασμαν, ἰδ. *κατακεφαλάξω*.

κατακεφαλίασμαν, ἰδ. *κατακεφαλάξω*.

κατακεφαλίασμαν, ἰδ. *κατακεφαλάξω*.

πέρλυμα τό, 'Ιν. || 'Από τὸ ρ. *περλύω*.
Ξήλωμα.

περλύω 'Ιν. Παθ. μετοχ. *περλυμένος*.

'Από παλαιὸν ἀμάρτ. *περλύω* = διαλύω ἐντελῶς.

'Επί ὑφάσματος, ξηλώνω. Μετοχ. *περ'λυμένος*: 1) Ξηλωμένος: Παροιμ. 'Ο παπουτζῆς *ξυπόλυτος* καὶ ὁ ράφτης *περλυμένος* (ἐπὶ τεχνίτου στερουμένου πράγματος τῆς ἰδικῆς του τέχνης, καθὼς ράφτης ποῦ δὲν ἔχει βελόνα διὰ νὰ ράψῃ ροῦχο ξηλωμένο). 2) Καταρρακωμένος. 3) Περιβεβλημένος ράκη, κουρελῆς.

περνάζω Κοτ. Τρίπ. || 'Από τὸ οὖσ. *περνή*.

Διαβαίνω, περνῶ: 'Ἄσμ. 'Αφέντη, *ἐγὼ τὴν θάλασσαν κολυμπῶ περνάζω*.

περνατῆς ὁ, Τρίπ. Θηλ. *περνάτρα*, *περνάτρα*.

'Από τὸ ρ. *περνάζω* καὶ τὴν κατ. -τῆς.

Διαβάτης: 'Ἄσμ. 'Εγὼ *δαβάτρα* νὰ *δαβῶ*, *περνάτρα* νὰ *περνάζω*.

περνή ἡ, Τραπ. Χαλδ.

'Από τὸ ρ. *περνῶ*, δι' ὃ ἰδ. *περῶ*.

Διάβασις συνήθως ποταμοῦ.

περνίζω Κερ. Τραπ. Χαλδ. 'Αόρ. *ἐπέρνιξα*.

Παθ. μετοχ. *περνισμένος*, θηλ. *περνισμένη*.

'Από τὸ οὖσ. *περνή*.

1) Διαπεραιώνω τινὰ συνήθως διὰ ποταμοῦ: 'Ἐπέρνιξα *ἴον* ἄς σὸ *ποτάμ*. Καὶ ἀμετ. διαπεραιοῦμαι. Μετοχ. *περνισμένος*, ὁ διαπεραιωθείς: 'Ἄσμ. 'Σ *σὸν* 'Ιορδανοπόταμον *νὰ εἶσαι περνισμένη*, | 'ς *σὴν βασιλειαν* τ' *οὐρανοῦ* *νὰ εἶσαι διορθωμένη* (μοιρολ.). 2) 'Εννοῶ, καταλαμβάνω: 'Αὐτὸς *εἶδεν* *κὶ περνίζει*.

περνιχτῆς ὁ, Χαλδ.

'Από τὸ ρ. *περνίζω* καὶ τὴν κατ. -τῆς.

'Ο διαπεραιῶν τινὰ διὰ ποταμοῦ.

περνῶ, ἰδ. *περῶ*.

περνεῖα ἡ, Σάντ.

'Από τὸ οὖσ. *περῶν* καὶ τὴν κατ. -ῆα.

Ποσότης τροφῆς ὅση χωρεῖ τὸ πιροῦνι.

περνείζω, ἰδ. *περνείζω*.

περῶν, ἰδ. *περῶν*.

περῶν τό, Κερ. *περῶν* Κοτ. Σάντ.

Τραπ. Χαλδ. *περῶν* Οἶν.

'Από τὸ ἀρχ. οὖσ. *περῶν* ὑποκορ. τοῦ *περῶν* = πρᾶγμα ὁδὺ χρησιμοποιούμενον εἰς διάτρησιν.

Πιροῦνι.

περῶν, ἰδ. *περῶν*.

περπατῶ Οἶν. *περπατῶ* Κερ. *περπατῶ* 'Ἀμ.

περπατῶ 'Ἀμ.

'Από τὸ οὖσ. *περπατῆ*.

Περίπατος εἰς περίπατον.

περπατῶ τό, Οἶν. *περπατῶν* Οἶν.

Τραπ. Χαλδ. *περπατῶ* Σεμ. *περπατῶν* Κερ. Κοτ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.

'Από τὸ ἀρχ. *περπατῆμα*.

1) Ἡ ἀφηρημένη ἔννοια τοῦ *περπατεῖν*, *περπατῆμα*. 2) Ὁ τρόπος τοῦ βαδίζειν:

'Ἄσμ. 'Αγάπη *θέλει φρόνησην*, *θέλει πιδεξρόνην*, | *θέλει κἄτας περπατῶν* καὶ *πεντικοῦ λαλόπον*. 3) Περίπατος: *Πάγω* 'ς *σὸ περπατῶν*.

περπατεῦν ἐπίρρ. Οἶν. *περπατεῦν* Κερ. Κοτ. Σάντ. Χαλδ.

'Από τὸ οὖσ. **περπατεῦν* < **περπατεύω*.

Πεζῆ, *περπατῶντας*: 'Ἐπήγα *περπατεῦν*.

περπατῆ ἡ, ἀμάρτ. *περπατῆ* Χαλδ.

Πληθ. *τὰ περπατῆς*.

'Από τὸ ρ. *περπατῶ* καὶ τὴν κατ. -ῆ.

1) Βάδισμα: 'Ἄσμ. 'Ατὸ *τ'* *ἔσὸν ἡ περπατῆ* καὶ *τ'* *ἔσὸν ἡ θωρέα* | *ἔσέγκανε με* 'ς *σὴν σεβδάν* *κ'* *ἔρρώσισσα βαρέα* (*ἔσέγκανε* = ἔβαλαν). 2) Περίπατος: 'Ας *σὴν περπατῆν* *κὶ νγκάσκουμαι*.

περπατησία ἡ, ἀμάρτ. *περπατησία* Τραπ. Χαλδ. *περπατησία* 'Ιν.

'Από τὸ *ἐπερπατῆσα* ἀόρ. τοῦ *περπατῶ* καὶ τὴν κατ. -ῆα.

Βάδισμα: 'Ἄσμ. 'Ασπρα *φορεῖς*, *ἄσπρ'* *ἀναλλῆεις*, *ἄσπρον ἡ φορεσία* σ', | *ἄσπρα τίτιδέκκα* *ξύουνταν* ἄς *σὴν περπατῆσια* σ'.

περπατῆν τό, Οἶν. *περπατῆν* Χαλδ.

'Από τὸ Τουρκ. *berbad* = ἀκάθαρτος, ρυπαρός.

Ρυπαρόν καὶ ἀκάθαρτον πρᾶγμα: Φρ. *Γίνουμαι περπατῆν* (λερώνομαι).

περπατῶ Οἶν. *περπατῶ* Κερ. Κοτ. 'Οφ. Σάντ. Σούρμ. Τραπ. Χαλδ. *περπατῶ* 'Ιν.

'Αόρ. *ἐπερπατῆσα*, *ἐπορπατῆσα*. Προστ. *περπατῆ*, *περπατῆ* *πορπατῆ*, *περπατῆ*, *πέρπα*. 'Απαρ.

περπατῆσιναι, *περπατῆσ'ναι*.

Τὸ μεσ. *περπατῶ*, ὅπερ ἐκ τοῦ ἀρχ. *περπατῶ*.

1) Κάμνω βηματισμούς, βαδίζω: *Τὸ μωρὸν ἐρχίνεσεν καὶ περπατεῖ* (ἄρχισε νὰ βαδίζῃ).

2) Κάμνω περίπατον, περιφέρομαι: Φρ. 'Ἐπερπατῆσεν (πῆρε δρόμον, ἔφυγεν, ἐξωρίσθη, ἀπέθανε). Παροιμ. 'Ἦνιζαν *ἔβγαλν'* καὶ *περπατεῖ*, *γὰ κἄτ' ἐδρῆκ'* καὶ *τρῶει γὰ κἄτ' ἐδρῆκ'* καὶ *τρῶει ἄτον* (ὁποῖος βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ σπίτι

του καὶ περπατῆ, ἢ κἄτι βρῖσκει καὶ τρῶει ἢ κἄτι βρῖσκει καὶ τὸν τρῶει, ὅτι ἡ ἀργία δὲν ὠφελεῖ καὶ ὅτι ἡ κίνησις εἶναι ζωὴ προσπορίζουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον τὰ βιοτικὰ ἀγαθὰ ἢ κατ' ἀντίθεσιν κωμικὴν προξενούσα τὸν θάνατον, κέρδος καὶ τοῦτο ὡς ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τῆς ζωῆς). 'Ἐπορπατῆσεν ἄς σὰ *φτεῖρας* (περπατῆσε ἀπὸ τοῖς ψεῖρες, δηλ.

συγκρίσεως εύτελουσ πράγματος πρὸς ἔσοχον).

πισσᾶνος ἐπίθ. Σάντ. *πισσᾶνος* Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν Λατιν. κατ.-*ἄνος*.

1) Μαυρειδερός, μελαψός. 2) Οὐσιαστ. ἄβγὸ ἐκκενούμενον τεχνηέντως καὶ πληρούμενον με πίσσαν εἰς τὴν μύτην διὰ νὰ γίνῃ ἰσοχυρὸν διὰ τὸ Πασχαλιᾶτικο τσοῦγκρισμα.

πισσάρια τᾶ, ἴν.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*ἄρα* <*ἄριν* (II).

Τᾶ πρῶτα σκουρα ἀποχωρήματα τοῦ βρέφους.

πισσᾶς ὁ, Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*ἄς*.

Ἄπο πωλῶν *πίσαν*. Πβ. *πισσοῦ*.

πισσέα ἦ, Σάντ. Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*ἄα*.

Ἡ ὁσμὴ τῆς πίσσας: *Πισσᾶν μυρίζει τὸ πουλούλιν*.

πισσελλᾶζω Χαλδ. *ψελλᾶζω* Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πισσέλιν*.

Ἐκκρίνω ὑγρὸν πισσόχρουν.

πισσέλλιν τό, ἀμάρτ. *πισσέλλ* Χαλδ.

ψέλλ Ἄμ. Κοτ. Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*έλλιν*.

1) Πισσόχρουν ὑγρὸν ὡς τῶν σωλήνων τῆς θερμάστρας. 2) Πισσοειδὲς ἔκκριμα δένδρου ρητινοφόρου. 3) Ρητίνη πεύκου.

πισσένος ἐπίθ. Χαλδ. *πισσένες* Χαλδ.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*ένος*.

Ἄπο καμωμένος ἀπὸ πίσσαν: Φρ. *Πισσένεν ἐποῖκεν ἀπο* (ἐπὶ προϊόντος ἐργασίας ἀτελοῦς ἢ νοθευμένου).

πισσοκούταλον τό, Σάντ.

Ἄπο τὰ οὖσ. *πίσσα* καὶ *κουτάλιν*.

Κουτάλι τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν διαλελυμένην πίσσαν.

πισσοῦ ἐπίθ. θηλ. Χαλδ.

Ἄπο τὰ οὖσ. *πίσσα* καὶ τὴν κατ. -*οῦ*.

1) Μαύρη ὡς πίσσα. 2) Ἀκάθαρτη, ρυπαρή. Πβ. *πισσᾶς*.

πισσόχορτον τό, Χαλδ.

Ἄπο τὰ οὖσ. *πίσσα* καὶ *χόρτον*.

Ἄγριόχορτον ἐκκρίνον μαύρην κολλώδη οὐσίαν.

πίσσωμαν, ἰδ. *πισσώνω*.

πισσώνω ἴν. Κερ. Κοτ. Οἰν. Σάντ. Χαλδ.

Ἄδρ. *ἐπίσσωα*.

Ἄπο τὸ οὖσ. *πίσσα*. Ἡ λ. καὶ καὶ μεσ.

1) Ἐπὶ δοχείου, ἐπαλείφω με πίσσαν: *Πισσώνω τὸ πουλούλιν*. 2) Ἄμετ. γίνομαι κολλώδης σάν *πίσσα*: *Ἐπίσσωσεν ἡ μαστίνα*. Παράγ. *πίσσωμαν*.

πιστᾶ τᾶ, Οἰν.

Ἄπο τὸ ἀρχ. ἐπίθ. *πιστός*=ἀφωσιωμένος, ἐμπιστος, ἀξιοπίστευτος.

Ἄπόρητα, μυστικά: Φρ. *Παίρω τὰ πιστὰ* (μανθᾶνω τὰ μυστικά τινός).

πισταύρ(ιν), ἰδ. *ἐπισταύρην*.

πίσταυρος ἐπίθ. Τραπ. Χαλδ.

Ἄπο τὴν πρῶθ. *ἐπὶ* καὶ τὸ οὖσ. *σταυρός*.

Ἄπο ἐπιτιθέμενος ἐπὶ τινος ἄλλου εἰς σχῆμα σταυροῦ, εἰς σχῆμα χιαστόν: Ἄσμ. *Ὅντας τερεῖ τὸ πέραγμα, ὁ Γιάννης κατηβαίνει, | εἶχεν τὰ χέρη ἔτ' πίσταυρα, τὴν γούλαν κρεμασμένον | καὶ ἄλλ' ἀποπίσ' ὁ κύρης ἄτ' φτουλίξ' τὰ γένε' ἔτ' κ' ἔρται* (ὅταν βλέπῃ τὸ ἀντικρινὸ μέρος, νὰ τον ὁ Γιάννης κατεβαίνει, εἶχε τὰ χέρια του σταυρωμένα καὶ τὸν λαϊμὸν κρεμασμένον καὶ πὸ πίσω ὁ κύρης του μαδάει τὰ γένεια κ' ἔρχεται).

πιστέμπελιν τό, ἀμάρτ. *πιστέμπελ* Χαλδ.

Ἄπο τὸ Τουρκ. *peşimal*.

Γυναικεῖον μάλλινον περιζῶμα, ποδιά.

πίστεμαν τό, Κερ. Κοτ. Τραπ. Χαλδ.

Ἄπο τὸ ἀρχ. οὖσ. *πίστευμα*=τὸ πρὸς ἐμπιστοσύνην παρεχόμενον πρᾶγμα, ἐνέχυρον.

1) Τὸ νὰ πιστεύῃ τις εἰς τὰ λεγόμενα τινός, νὰ ἔχη ἐμπιστοσύνην. 2) Τὸ νὰ ἔχη τις πίστιν θρησκευτικὴν.

πιστεύω κοιν. Μέσ. *πιστεύομαι*, *πιστεύομαι*. Μετοχ. *πιστεμένος*.

Τὸ ἀρχ. *πιστεύω*=ἔχω πίστιν, ἐμπιστοσύνην.

Α) Ἐνεργ. 1) Ἐχω πίστιν, πειθομαι εἰς τὰ λεγόμενα τινός: Παροιμ. *Ἄν κ' ἐπιστεύῃς ἐμὲν τὸν ψεύτην, ὁρῶτα τὸν ἀδελφὸ μ' τὸν κλέφτην* (ἐπὶ τοῦ ἐπικαλουμένου ὡς μάρτυρα ἀνθρωπὸν ἀναξιοπιστότερον ἑαυτοῦ). *Τοῦ ψεύτη τὸ σπῖτι ἐκαίεται καὶ κενεῖς κ' ἐπίστευσεν το* (ὅτι τὸν ψεύτην καὶ λέγοντα τὴν ἀλήθειαν δὲν τὸν πιστεύουν). 2) Ἐχω πίστιν θρησκευτικὴν: Φρ. *Θεὸν κ' ἐπιστεύει* (δὲ ἀνθρωπὸν φαῦλον). Β) Μέσ. 1) Ἐμπιστεύομαι. 2) Ἀφοσιώνομαι. Γ) Μετοχ. 1) Ἄπο ἔχων πίστιν θρησκευτικὴν: Παροιμ. *Ἄπιστον ὄντες ὁμνεῖ, ὁ πιστεμένον πρέπ' νὰ ἰναγύ'* (ὅταν ὁ ἄπιστος ὀρκίζεται, ὁ ἔχων πίστιν θρησκευτικὴν πρέπει νὰ τὸν πιστεύῃ, ἐπὶ τοῦ εἰλικρινῶς μετανοοῦντος). Β) Χριστιανός. 2) Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται πίστις, προσφέρεται λατρεία: Ἄσμ. *Ἐλα Χριστέ μ' ἀληθινὸ μ', Χριστέ μ' καὶ πιστεμένε μ', | Ἐλα κρῖσον τοὺς ἀκριτους καὶ ὄλους τοὺς δικαίους*. 3) Ἄξιος ἐμπιστοσύνης.

πιστ(η) ἦ, κοιν. Πληθ. τὰ *πίστας*.

Ἄπο τὸ ἀρχ. οὖσ. *πίστις*=ἀφοσίωσις, ἐμ-

τήν δριθηα). 2) 'Ωμοπλάτη. 'Υποκορ. φτερόπ'λλον, φτερόπον.

φτερόπ'λλον, ιδ. **φτερόν**.

φτερούγιγ τό, Τραπ. **φτερούγ'** Κοτ.

'Από τὸ μεταγ. οὐσ. **πτερούγιον** ὑποκορ. τοῦ ἀρχ. **πτέρυξ**.

Πτερὸν: Ἰ. Ἄσμ. 'Ο Κωνσταντῆς χρυσοῦς ἀξιότιμος μετὰ χρυσαῖ φτερούγια | τὴν προσευχὴν του ἔποιεκεν, ἔς τὸν δρόμον του ἐσήβεν.

φτερούλιγ τό, Κερ. Τρίπ. **φτερούλ'** Τραπ. Χαλδ.

'Από τὸ οὐσ. **φτερόν** καὶ τὴν κατ. -οῦλιγ.

Πτερὸν: Ἰ. Ἄσμ. "Ἐρθεν πουλλὴν κ' ἐκόνεψεν ἔς σ' Ἀγιά - Σοφιάς τὴν πόρταν, | ἔσειξεν τὸ φτερούλ' ἄθες ἔς σὸ αἷμαν βουτηγμένον | καὶ ἔς σ' ἄλλο τὸ φτερούλ' ἄθες χαρὴν περιγραμμένον. || 'Ο Κωνσταντῆς χρυσοῦς ἀξιότιμος μετὰ χρυσαῖ φτερούγια | τὴν νύμφον ἐπέραξεν κὲ ἄς τὸ φεγγὶν ἐξήβεν.

φτέρω, ιδ. **φτύρω**.

φτί, ιδ. **ώτιν**.

φτιλακίζω Κοτ. Τραπ. Χαλδ. **φτουλακίζω** Κερ. Σάντ. Χαλδ.

'Από παλαιὸν **πιλακίζω** ἀπὸ **πιλάκιον** ἐκ **πίλον**. 'Ιδ. Ἀρχ. Πόντ. 12, 48.

1) Κάμνω κινήσεις σπασμοδικῆς, σπαρατῶ: **φτιλακίζ'** ἢ **κοσσάρα** 2) Πάλλω ταχέως: Φρ. **φτιλακίζ'** ἢ **καρδία μ'** - ἢ **ψή μ'** (κατέχομαι ἀπὸ συγκίνησιν ἢ φόβον). 3) Καταλαμβάνομαι ἀπὸ τρόμον. 4) Φλέγομαι ἀπὸ δίψαν. Παράγ. **φτιλάκισμαγ**.

φτιλάκισμαγ, ιδ. **φτιλακίζω**.

φτίλιγμαγ, ιδ. **φτιλίξω**.

φτιλίξω Χαλδ. **φτουλίξω** Κερ. Κοτ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. **χτουλίξω** Οἶν. Ἀόρ. **ἐφτούλιτσα**.

Προστ. **φτουλίτσον**. Μέσ. **φτιλίουμαι**, **φτουλίουμαι**, **φτιλίγουμεγ**, **φτουλίγουμεγ**. Μετοχ. **φτιλιγμένος**, **φτουλιγμένος**.

'Από τὸ οὐσ. **φτίλιγ**. 'Ο τύπος **χτουλίξω** κατὰ σύμφ. πρὸς τὸ συνών. **χτουπίξω**.

1) Μαδῶ, τίλλω τὰς τρίχας: Φρ. **Κλαίει καὶ φτουλιεταγ** (κλαίει καὶ μαδιέταγ). Ἰ. Ἄσμ. **Κλάψον με ἀτώρα ζωντανὸν καὶ φτούλιτσον τὰ μαλλία σ'**. β) Μεταφορ. νικῶ κατὰ κράτος. 2) Δρέπω καρπούς. 3) Κοσμῶ, στολιζῶ. Παράγ. **φτίλιγμαγ**, **φτουλίγμαγ**.

φτίλιγ τό, ἀμάρτ. **φτούλ'** Χαλδ.

'Από τὸ ἀρχ. οὐσ. **πίλον** διὰ τοῦ μεταβατικοῦ τύπου **πίλιον**.

Συνών. τοῦ ἐπομένου: Φρ. **Ἐφέκε με ἔς σὰ φτερά καὶ ἔς σὰ φτούλα** (μοῦ ἀφήρεσε ὄλην τὴν περιουσίαν καὶ με κατήνησε πάμπτωχον).

φτίλιτον τό, ἀμάρτ. **φτούλιον** Κερ. Οἶν.

φτουλιτὸν Κοτ. **φτουλιτὸν** Οἶν. **φτούλιτρο** Σούρμ. **φτιλιτὸν** Χαλδ. **φτιλιτὸν** Κοτ. Χαλδ.

'Απὸ τὸ **πίλατα** παρεκτεταμένον τοῦ ἀρχ. οὐσ. **πίλον**. 'Η ὑποκατάστασις εἰς τὸ α κατ' ἀναλ. τοῦ **μέλιτα**, γὰρ

Περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ρ διὰ τὸ **φτούλιτρο** ιδ. ΦΚοτ.

'Αθην. 29 Λεξικογρ. Ἀρχ. 83 κέξ. 'Ο

τοῦ **φτιλιτὸν** - **φτιλιτὸν** κατὰ τὸ **φτιλιτὸν**

'Αρχ. Πόντ. 12, 48.

Πτίλον, πούπουλο. Πτερὸν πτηνοῦ ἰδίως τὸ μαλακὸν λεπτὸν.

φτιλιτένος ἐπίθ. Χαλδ. **φτιλιτένος** Τραπ. Χαλδ. **φτιλιτένος** Χαλδ. **φτιλιτένος** Κερ. Τραπ. **φτουλιτένος** Σάντ.

'Από τὸ οὐσ. **φτιλιτὸν** < **φτιλιον** καὶ τὸ **φτιλιτὸν**.

1) 'Ο γεμισμένος ἀπὸ πτίλα, πούπουλο **φτιλιτένον μαξιλάρ**. 2) 'Εκεῖνος ποῦ μαλακὸν πούπουλο, ἀπαλός. 3) 'Ο ἔχων λεπτὸν καὶ εὐαίσθητον ὄργανισμὸν καὶ εὐαίσθητον ἐπιηραζόμενος.

φτονερός ἐπίθ. Σάντ.

'Από τὸ ἀρχ. ἐπίθ. **φθονερός**. 'Εκεῖνος ποῦ φθονεῖ ἢ ζηλεύει.

φτογία ἢ, Χαλδ.

'Από τὸ ἀρχ. οὐσ. **φθόνος** μεταπλαστικῶς κατ' ἀναλογίαν τοῦ **ζηλεία**.

φθόνος.

φθοράξω ἀμάρτ. **φθοράξω** 'Ιν.

'Από τὸ οὐσ. **φτερόν** διὰ τοῦ μεταβατικοῦ τύπου **φτεριζῶ**.

Ἐπὶ τῆς δριθηας, χύνω τὰ περὰ μου περρορῶ.

φτοῦ ἐπιφών. κοιν.

'Ονοματοποιημένον.

Δι' αὐτοῦ ἐκφράζεται: 1) Κυριακὴ ἡμέρα νοια τοῦ φτυσίματος καὶ μεταφορ. τῆς ἐπιθυμίας, περιφρονησεως καὶ ἀποστροφῆς. 2) 'Η ἔννοια τῆς ἀπευχῆς: Φρ. **φτοῦ, ἀμάρτ κ' εὐλογημένη!** (φρ. ἀποτροπαία κακοῦ περιλεκτικῶς τοῦ πονηροῦ πνεύματος, ἐπεὶ διὰ τοῦ ἐμφυσηματος καὶ φτυσίματος δύνεται νὰ τραπῆ εἰς φυγὴν καὶ οὕτω ν' ἀπολουθῆσῃ ὥρα καλὴ κ' εὐλογημένη).

φτουλακίζω, ιδ. **φτιλακίζω**.

φτουλίγμαγ, ιδ. **φτιλίξω**.

φτούλιξω, ιδ. **φτιλίξω**.

φτούλιγ, ιδ. **φτιλίγ**.

φτούλιτον, **φτούλιτρο**, ιδ. **φτιλιτὸν**.

φτούζω κοιν. **φτούζω** Σάντ. Τραπ. Χαλδ.

'Από τὸ ἀρχ. **πιτώ**. Τὸ ζ κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀορ. **ἐφτυσα**.

Πτώω, ἀποχρέμπτωμαι: Φρ. **φτιζῶ αἶμα**

χτουπίζω κοιν. Ἄορ. ἐχτούπισα, ἐχτού-
π'σα, ἐχτούψα. Προστ. χτούπισον, χτούπ'σον,
χτούψον. Παθ. χτουπίγομαι, χτουπίγομαι, χτου-
πίομαι, χτουπίσκουμαι. Ἄορ. ἐχτουπίγα,
ἐχτουπίστα. Μετοχ. χτουπισμένος, χτουπι-
γμένος, χτουπιμένος.

Ἄπο τὸ ἀρχ. ἐκτοπίζω = φέρω ἔξω τόπου,
ἀπομακρύνω.

1) Μαδῶ, τίλλω: Φρ. Ἔρχομαι χτουπίζω
τὰ μαλλία σ'! καὶ συνεκδ. χτουπίζω τὸ κεφάλι σ'!
(δηλ. τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς σου, ἀπειλή).

β) Μέσ. μαδιέμαι: Φρ. Κλαίει καὶ χτουπίεται.
2) Ἀποκόπτω φύλλα, ξεφυλλίζω τι. 3)
Ἀποκόπτω τι μέχρι τῆς ρίζης: Χτουπίζω τὸ
χοριτάρι. Χτουπισμένον χοριτάρι. 4) Μετα-
φορ. ἐκμεταλλεύομαι τινὰ ἀποσπῶν παρ'
αὐτοῦ χρήματα ἢ ἄλλα πράγματα οἰκονο-
μικῆς ὠφελείας.

χτούπισμα(ν) τό, κοιν. χτούπιγμα(ν)
κοιν. χτούπιμα(ν) Χαλδ.

Ἄπο τὸ ρ. χτουπίζω. Τὸ τελικὸν ν διατη-
ρεῖται ἢ ἀποσιωπᾶται κατὰ ἰδιώματα. Ἰδ.
Εἰσαγωγ. σελ. θ.

Μάδημα, ξερρίζωμα τριχῶν κττ.

χτουπουλίζω Κερ. Κοτ. Τραπ. Χαλδ.
Παθ. χτουπουλίγομαι, χτουπουλίγομαι, χτουπου-
λιουμαι. Ἄορ. ἐχτουπουλίγα.

Ἄπο τὸ ρ. χτουπίζω παρεκταθὲν διὰ τῆς
κατ. -ουλίζω.

Τίλλω τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς, μαδῶ:
Ὁ γέρον καὶ ἡ γραῖα ἐχτουπουλίγουνταν καὶ ἔ-
κλαιγαν (παραμ.).

χτρέβω, ἰδ. ἐχτρέβω.

χτρεφτέριν, ἰδ. ἐχτρεφτέριν.

χτύπημα τό, Οἰν. χτύπημαν Οἰν. χτύ-
πεμαν Κερ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.

Ἄπο τὸ ἀρχ. οὐσ. κτύπημα = κρότος.

1) Τὸ νὰ κτυπᾷ τις, κρούσις: Ἄορ. Ἔρ-
χουνταν καὶ ἀνταμοῦντανε καὶ κρούγ'νε μουστου-
νάς | καὶ ἄς τοῦ μουσι' τὸ χτύπεμαν ἐγγέφιξεν
ὁ κύρ'ς ἀτ'. 2) Δαρμός. 3) Προσβολὴ ἐπι-
δημικῆς νόσου.

χτυπητέρα ἡ, Σάντ.

Ἄπο τὸ ρ. χτυπῶ καὶ τὴν κατ. -τέρα.

Ἄοργανον ἐν παιδιᾷ παράγον κρότον.

χτυπητέριν τό, ἀμάρτ. χτυπετέρ' Ἄορ.

Ἄπο τὸ ρ. χτυπῶ καὶ τὴν κατ. -τέριν.

Σφυρί.

χτύπος ὁ, Κοτ. Οἰν. Τραπ. χτύπος τό,
Σάντ. Τραπ.

Ἄπο τὸ ἀρχ. οὐσ. κτύπος = κρότος.

1) Κτύπημα. 2) Πληγμα: Ἄορ. Τῆ το-
ξαρί' σ' τὸ σύρισμον, τῆ δαχτυλί' σ' ὁ χτύπον,
| ἐσέγκανε με' ἔς σὴν σεβδάν κ' ἐγὼ ἀκομὰν μι-

κρίνον. 3) Κρότος: Φρ. Χτύπος κ' ἐνι, κρῶ-
τος κ' ἐνι (ἄνευ δικαιολογημένης αἰτίας).

χτυπῶ Ἄμ. Κερ. Οἰν. Τραπ. Τρίπ. Ἄορ.
ἐχτύπεσα. Προστ. χτύπεσον. Παθ. χτυπίομαι,
χτυπίομαι. Μετοχ. χτυπημένος, χτυπιμένος.

Ἄπο τὸ ἀρχ. κτυπῶ = ἐκβάλλω ἦχον, κρο-
τῶ, παταγῶ.

1) Κροτῶ, θορυβῶ: Παραοιμ. Τὰ χτυπῶ
ἐχτύπεσαν (τὰ κουτάλια ἔκαμαν κρότον, ἐπὶ
ὄκνηροῦ ὅστις σπεύδει προθύμως μόνον εἰς
τὴν τράπεζαν τοῦ φαγητοῦ). 2) Κροτῶ
Χτυπῶ τὴν πόρταν. Φρ. Χτυπῶ καὶ (ρίπτα κατὰ
γῆς). Ἐχτύπεσον ἔς σὰ ραζία (ἐπὶ μανιακοῦ,
πῆρε τὰ βουνά). Τὸ κρασίον ἐχτύπεσον ἔς τὸ
κεφάλι μ' (ζαλισθηκα ἀπὸ τὸ κρασί). Παραοιμ.
Κωφὸν καμπάναν καὶ ἂν χτυπᾷς, τρελλὸν καὶ ἂν
ἄσμενεύης (ματαιὰ πᾶσα συμβουλή εἰς τρελ-
λόν). 3) Δέρνω, τῶπω. 4) Πληγῶνα. Με-
τοχ. χτυπεμένος, πληγωμένος. 5) Καρφῶνα.

Ἐποικεν ξυλέγγε καρφία γὰρ νὰ χτυπῆ' τὰ ἔς σὴν
σαντούκιον (παραμ.). 6) Πάλλω: Ἡ καρφία ἀπο-
χτυπᾷ. 7) Προσπίπτω εἰς τινὰ τάχιστα (ὡ-
σάν νὰ πρόκειται νὰ τὸν δεῖρω): Ἐτρέψεν
κ' ἐχτύπεσον κ' ἐγκαλῆσεν τὴν θεγαίραν ἐν
(παραμ.). 8) Παθ. προσβάλλομαι ἀπὸ ἐπι-
δημικὴν νόσον.

χυλῶ ἡ, Κοτ.

Ἄπο τὸ ἀρχ. οὐσ. χυλῶς = ἡ διὰ βράσεως
πράγματος τινὸς ἢ δι' ἐπιχύσεως εἰς αὐτὸ
ὑδατος προερχομένη οὐσία.

Διάβρεξις, μούσκεμα: Βάλλω τὰ λώματα
ἔς σὴν χυλῶν (διαβρέχω τὰ ροῦχα).

χύλωμα(ν) τό, Ἰν. Κερ. Κοτ. Οἰν. Σιν.
χούλωμα(ν) Οἰν.

Ἄπο τὸ ρ. χυλώνω. Τὸ τελικὸν ν προ-
φέβεται κατὰ ἰδιώματα. Ἰδ. Εἰσαγωγ. σελ. θ.

1) Διαβροχὴ, μούσκεμα πράγματος τινὸς.
2) Χυλοποίησις πράγματος τινὸς.

χυλώνω Ἰν. Κερ. Κοτ. Σιν. χυλώνω Οἰν.
χολώνω Ἰν. Χαλδ. Ἄορ. ἐχύλωσα. Παθ. χυ-
λοῦμαι, χουλοῦμαι. Ἄορ. ἐχυλώθα, ἐχουλώθα.
Μετοχ. χυλωμένος, χουλωμένος.

Ἄπο τὸ ἀρχ. χυλῶ = μεταβάλλω τι εἰς
χυλὸν δι' ἐπιχύσεως ὑδατος ἢ διὰ βρασμοῦ.

1) Διαβρέχω τι, μουσκεύω: Χυλώνω τὰ
παξιμάτιν, χυλώνω τὸ ψωμίον κττ. Ἐχυλώθην τὰ
λώματα (τὰ ροῦχα). Παραοιμ. Εὖρον χυλωμέ-
νον ψωμίον, ἐθέλ' γεν ἂ καὶ μασσέμιον (βροχῆ
βρεγμένο ψωμί, τὸ ἤθελε καὶ μασσημένο, ἐπὶ
τοῦ ἀξιοῦντος παρ' ἄλλων πᾶσαν διευκό-
λυνσιν πρὸς ἐπιτυχίαν ὑποθέσεως χωρὶς
καμμίαν ἐκ μέρους του προστάθειαν). Καὶ
ἀμετ. διαβρέχομαι, μουσκεύω: Ἐχύλωσαν
τὸ ψωμίον. 2) Ἄμετ. μεταβάλλομαι εἰς χυ-